

» Nógv fólk hava sagt við meg, at »áðrenn eg sigi nakað sum helst, vil eg vita, hvat tú vilt við hesi bókini«

– Tað eru nógvar søgur um tað, men í mínum kanningararbeiði havi eg ikki funnið dokumentatið fyri, at vinstravongurin í Føroyum hevði vápn ella hevði vápnavenjingar, hóast søgur ganga um tað, sigur Páll Holm Johannesen

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

fall, og tí havi eg ikki nakað persónligt partabræv í stríðnum millum høgra og vinstra undir kalda krígunum. Tað merkir eyðvitað innihaldið í bókini, at eg sjálvur ikki hava verið partur av hesum tíðarskeiðnum, sigur hann.

– Tá ið múrurin fall, var eg bara níggju ára gamal, og tí er henda bókin fyrst og fremst mín egna útgáva av søguni um víðgongda vinstravongin í Føroyum. Sostatt er ríkiligt rúm hjá øðrum at skriva og víðgera hetta tíðarskeiðið í føroyskari søgu. Ikki minst hjá ættarliðnum, sum sjálvt var partur av politisku rørslnum frá sekstiárunum og frameftir, heldur hann.

Sera lítið er skrivað um hetta tíðarskeiðið í politiskari søgu í Føroyum.

– Við bókini vil eg gera eina roynd at varpa ljós á virksemið hjá ytsta vinstravonginum í Føroyum. Í okkara grannalondum eru fleiri bókur skrivaðar um hetta tíðarskeiðið, men í Føroyum hevur tað verið sera avmarkað, hvat almenningurin hevur fingið av innliti í hetta tíðarskeiðið. Tað er umráðandi, at vit víðgera og lýsa okkara egnu søgu, eisini tær meira keðiligu síðurnar, sigur Páll.

– Hjá okkum, sum eru ov ung til at hava upplivað hugsjónarliga stríðið millum høgra- og vinstravongin í Føroyum, kunnu víðurskiptini millum hugsjónarligu polarnar tá í tíðini tykjast rættiliga víðgongd. Tað er neyðugt at hyggja at og skilja søguna hjá føroyska vinstravonginum við tátíðar brillum.

Vildu hava kollvelting

Umframt at gera átøk, ganga mótmælingur, kjakast, skriva vinstravend bløð og føra propaganda, vóru persónar á vinstravonginum eisini upptiknir av tankanum um eina reyða kollvelting í Føroyum. Nógv skjøl vórðu skrivað um hetta, og niðurstøðan var, at um kapitalistarnir brúktu vald ímóti reyðu kollveltingini, so skuldi mann ikki útilokað eina vápnada kollvelting í Føroyum.

Men hvar var í hesum. Var tað bara snakk ella lá nakað meira í tí?

– Tað er munur á teimum ymisku rørslnum á vinstravonginum, men tey eru øll samd um, at tað skal ein kollvelting til fyri at gera neyðugu broytingarnar í samfelagnum. Men rørslnar eru ikki samdar um, hvussu

kollveltingina skal gjøgnumførast. Tann rørslan, sum eitur OMFL, er tann mest víðgongda, og hon vísur allatíðina á, at um neyðugt mugu tey verða klár at brúka vápn í sambandi við eina kollvelting, sigur Páll Holm Johannesen.

– Tey vísa á støðuna í Kili, har Allende vinnur valið, men so ger høgravongurin við Pinochet á odda eitt hernaðarkvett. Tí siga tey eisini, at høgravongurin í Føroyum fer møguliga ikki at góðtaka ein demokratiskan sigur hjá vinstravonginum, og tí mugu tey verða klár at brúka vápn fyri at fáa valdið.

Men Páll hevur í sínum granskingararbeiði ikki funnið prógv fyri, at vinstravongurin veruliga fekst við vápn á nakran hátt.

– Tað eru nógvar søgur um tað, men í mínum kanningararbeiði havi eg ikki funnið dokumentatið fyri, at vinstravongurin í Føroyum hevði vápn ella hevði vápnavenjingar, hóast søgur ganga um tað, sigur Páll Holm Johannesen.

– Heimurin undir kalda krígunum var býttur í ein svart hvítan heim, og var tí grundleggjandi ein annar.

Tá tað er sagt, er tað púra óskiljandi fyri mong, at tað hava verið kreftir í føroyska samfelagnum, sum vildu kollvelta føroyska samfelagið. Summi fóru so langt, at hernaðarmegi ikki varð útilokað sum amboð til at røkka málinum um sosialistiska tjóðveldið Føroyar, sigur hann.

Bókin »Tey sóu reytt« kemur út fríggjadagin 11. november.

FAKTA

Navn: Páll Holm Johannesen

Aldur: 31 ár

Bústaður: Tórshavn

Útbúgving: Samfelagsfrøðingur

Starv: Stjórnarsamskipari í

Almanna- og Heilumálaráðnum